

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 231. — ŠTEV. 231.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 2, 1925. — PETEK, 2. OKTOBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

SARKASTIČNI GOVOR RAMSEY MACDONALDA

Paleči in sarkastični govor MacDonalda je zavezal jezike radikalcem. — Prejšnji ministrski predsednik je obdolžil komuniste "razkošnega življenja" ter ne poštenih motivov. — Rekel je, da je napočil čas, ko je treba zreti obrekovalcem v oči. — Predlog radikalcev za opravičilo v zadevi Zinovjevega pisma poražen.

LONDON, Anglija, 1. oktobra. — Razkačen od komunistov, ki so napadli prejšnjega ministrskega predsednika MacDonalda, je vprizoril slednji v svojem najbolj ognjevitim govoru izza časa, ko je zapustil urad, odločen napad na radikale, na sestanku delavske stranke v Liverpoolu.

Protestiral je proti neprestanim ponovitvam vulgarnosti iz vrst komunistov glede strokovno unijskih voditeljev ter ponesel vojno direktno v taborišče sovražnika.

— S stališča vulgarnega razkazovanja bogastva in trošenja narodnih virov z razkošnim življenjem, — je izjavil MacDonald, — ni nikdo manj upravičen kazati s prstom na druge ljudi kot pa komunistični voditelji v tej deželi.

— Kaj pa glede podpore, katero dobivamo? — je odvrnil neki komunistični voditelj.

— Mene niti malo ne briga podpora, katero dobivate, — je odvrnil MacDonald. — Podpora, katero si želimo, je podpora mož, ki so poštene v svojih ugotovitvah, ki stoje na naši strani in ki ne bodo, če so poraženi en dan, pričeli obrekovati vse delavsko gibanje v namenu, da pospešijo s tem svoje lastne cilje.

Pozneje se je MacDonald opravičil za strasnost, s katero je govoril, ko je pripomnil: — Oprostili mi boste to, — a oni so me izzvali. Rekel sem to le raditega, ker mislim, da je napočil čas, ko se moramo postaviti po robu tem obrekovanjem.

Napadu, katerega je vprizoril delavski voditelj na vrste komunistov, je sledil nadaljni poraz na včerajšnjem zasedanju konference, ko je slednja zavrnila z velikansko večino glasov komunistično resolucijo, naperjeno proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku v zvezi z notoričnim pismom Zinovjeva. Ta resolucija je zahtevala, naj se pošlje v Moskvo opravičilo "potom voditelja naše stranke" za objavo pisma, a kakorhitro je bil predlog formalno stavljen, je odredil predsednik zborovanja glasovanje in brez vsake debate je bila komunistična resolucija vržena na smetišče in poraženi so bili vsi načrti komunistov, naperjeni proti MacDonald.

Ta poraz je vzbudil velik srd Williama Gallagherja, ki je izjavil, da ne stori delavska stranka dosti za nezaposlene ter rekel: — Vi namenoma žrtvujete delavsko gibanje srednjim rezredom. Izročate ga jim z dušo in telesom. Vaše voditelje priznavajo Beaverbrook, Birkenhead, Churchill in cela ostala ganga kot prijatelje kapitalizma. Delavci se pogrezajo v najglobljo revščino.

Ta govor, tikajoč se prosperitete in ugleda delavskih voditeljev, je spravil na noge MacDonalda. Komunistom je dal lekcijo glede dostojnega obnašanja, in delegati so ploskali njegovim izjavam. Pozneje, v ugotovilu glede ciljev dela, je MacDonald priznal, da je napravila delavska vlada "kolosalne in uničujoče napake", a je označil samega sebe kot "neskesanega grešnika". Namignil je, da se bo stranka oprijela liberalne politike, če se bo vrnila k moči. Prosil je konferenco, naj sprejme izjavo, da je mogoče ugoditi zahtevam delavcev glede primerne in spodobnega življenja le na temelju priznanih socijalističnih principijev.

MacDonald je tudi rekel, da postaja z vsakim dnem bolj jasna potreba bolj splošnih javnih služb pod narodnim lastninstvom in demokratično kontrolo.

Tekom zasedanja je bilo objavljeno, da se namerava delavska stranka od sedaj naprej voditi v vseh stranskih volitvah. Da se dvigne sklad v ta namen ter za prihodnje splošne volitve, so sklenili

Značilna izjava kapitana Heinena.

Kapitan Heinen, nemški zeppelinški izvedenec, je obdolžil poveljnika Landsdowna nesreče. Rekel je, da je poveljnik napačno manevriral. — Kritiziral je tudi skrčenje varnostnih ventilov.

LAKEHURST, N. J., 1. okt. — Kapitan Anton Heinen, nemški zeppelinški izvedenec, ki je deloval kot svetovalec pri zgraditvi in uvodnih poskusih mornariškega vodilnega zrakoplova Shenandoah, uničenega obnem s štirinajstimi človeškimi življenji pri Ava, Ohio, dne 3. septembra, je pričal včeraj pred mornariškim preiskovalnim sodiščem, da so velike navigacijske pomote poslale zračno ladjo v vihar, ki jo je uničil in da so enako resne zmotne pri izpremembi varnostnih ventilov povzročile razcepčenje zračne križarke v zraku.

Kapitan Heinen je izjavil, da je proizvedlo omalovaževanje najboljše praktik Zeppelinovskih družbe pri zgrajenju in tekom poletov ter razvoj posebnih ameriških metod, temelječih na napačni zavesti varnosti v zraku, kombinacija okoliščin, ki so se končale z izgubo ladje ter štirinajstih človeških življenj.

Nemški izvedenec, ki je preizkušal Zeppeline ter se dvigal z njimi v zrak čilih petnajst let, ni prav nič varčeval s svojo kritiko izpremembi, ki so bile napravljene v ladji, in mapak, katere so po njegovem mnenju napravili letalniki častniki. Od prvega početka je bil izpostavljen ognju, ko je izjavil, da pomenja izguba življenj v Shenandoah katastrofi "umor" in pod stroгим križnim zaslišanjem admiralja Jonesa, predsednika sodišča ter kapitana Foley-a, pravne zastopnika, je odločno izjavil, da se vedno vztraja pri tem svojem mnenju.

— Ali ste mnenja, da je bil kapitan Landsdowne odgovoren za tek, ki je imel za posledico izgubo Shenandoah? — je vprašal admiral Jones.

— Well, kot poveljujoči častnik je bil odgovoren, — je odvrnil Heinen.

— Ali bi bila zračna ladja izgubljena, če bi ji poveljevali vi ob onem času? — je vprašal admiral.

— Ponosen sem, da lahko rečem "ne", je odvrnil Heinen, in opaziti je bilo nemir v onem delu dvorane, kjer so se nahajali preživeli.

Bandit oropal 25 potnikov.

OMAHA, Neb., 1. oktobra. — Maskiran bandit je skočil včeraj zvečer na Missouri Pacific potniški vlak ter oropal pet in dvajset potnikov. Ušel je s plenom, katerega obseg ni še določen.

Mož je stopil v potniški voz vlaka, ravno ko je slednji vozil na postajo. V vsaki roki je držal revolver ter ukazal potnikom, naj dvignejo roke. Nato jih je postavil na hodnik ter ukazal črnomu porterju, naj preišče žepe ter mu izroči denar in druge vrednostne predmete.

delegatje, da se pristojbine potroji za prihodnjih dvanajstih mesecev, vsled česar bo postala blagajna delavske stranke bogatejša za pol milijona dolarjev.

Jack Jones je vzbudil splošen smeh tekom razprave glede kontrole rojstev, ko je obžaloval, "da ni bila kontrola rojstev uvedena, še predno so bili rojeni nekateri navzoči delegatje."

Boljševiški zunanji minister v Nemčiji.

Ruski minister za zunanje zadeve se mudi v Berlinu na predvečer konference glede varnostnega dogovora. — Strah Rusije pred osamljenjem navajajo kot vzrok obiska ruskega ministra.

Poroča Arthur Ruhl.

BERLIN, Nemčija, 1. oktobra. Prihod zunanjega ministra Čičerina, na predvečer konference glede varnostnega dogovora, je vzbudil vsakovrstne spekulacije. Ne da bi razpravljali o možnih posledicah misije ruskega ministra, lahko rečemo, da je njegov obisk naravna posledica strahu Moskve, da bi varnostni dogovor izoliral Rusijo.

Tekom megega zadnjega obiska v Rusiji so časopisi ter boljševiški uradniki neprestano označevali Anglijo kot sovražnico Rusije. Pogosto ponovljene govorice, da je Anglija kupila estonski otok Oesel ali se dogovorila, da ga prevzame mesto estonskega dolga za vojni material, nudijo tipičen vzgled tega, kar verujejo v Rusiji.

Komentarji v nemških listih, sledoči zavrnitvi nemškega poskusa, da se spravi na konferenci v Lovarno na dnevni red vprašanje vojne krivde, slede natančno strankarskim prepričanjem listov. Listi skrajnega desnega krila so zavzeli stališče, da je bila žaljena narodna čast. Listi levega krila pa dolže, vladu, da se je udala na nacionalistom, a v še večji meri dolže nacionalisti same. Demokratična "Vossische Zeitung" pravi: — Nacionalisti so izvojevali zmago, a ne toliko nad zavezniki kot nad nemškim narodom. Posredilo se jim je ponižati Nemčijo kot se ni bila ponižana izza Versailles.

— "Vorwaerts", ki se nagiba še bolj proti levi, pravi, da se bo nekoga dne dogladilo, da ni mogoče formalizirati zunanje politike na temelju predlogov upokojenih častnikov. Slednji so zmagali v svoji slavni akciji, in posledice je treba še vedno nositi.

LOCARNO, Švica, 1. oktobra. Blizajoča se konferenca glede varnostnega dogovora bo zborovala v veliki dvorani tukajšnjega sodišča. Vse potrebno bo tudi urejeno za častniške poveljevalce, in brzojavne in telefonske stike z ostalimi deli Švice ter inozemstvom.

Različne delegacije na konferenci so si že rezervirale prostore v hotelih. Oblasti kantona Ticino so bile naprošene, naj uveljavijo potrebne policijske odredbe.

Protifašistovski list za-trt.

TURIN, Italija, 30. septembra. Vlada je zadržala najuglednejši list, kar jih je ahtajalo v Severni Italiji, dnevnik "Stampa". Njegovo pisanje ni bilo v skladu z Mussolinijevimi principi.

Druzi so nato zasedli trdnjavo v mestu Suetia.

Kazni radi kršenja prohibicijske postave.

WASHINGTON, D. C., 30. sep. Solicitor zakladniškega urada je izjavil, da je bilo v letu, ki se je končalo z dnem 30. junija pred sodišči obravnavanih nad 30,000 slučajev kršenja prohibicijske postave. Obtoženci so plačali nad pet milijonov dolarjev kazni.

Francoska ofenziva v Severni Afriki.

Francozi so zavzeli rifske višine v spopadu, ki je trajal šest ur. — Posledica velike ofenzive bo zavzetje vasi Genaja plemena, ki ni bilo še nikdar podjarmljeno.

FEZ, Francoski Maroko, 1. okt. Francoske čete, ki so prišle včeraj v jutranji zori z ofenzivo, so se pred poldnevom prodrele skozi močno utrjene rifske postojanke med dolinami v bližini Ued Uzert. Te postojanke so vstali zasedli tekom julija meseca preteklega leta.

Operacijo je izvedlo štirinajst batalijonov in dvajset baterij, ki so prodirale v treh brigadah, namenjenih proti različnim ciljem, v severno smer iz Kifane. Ena brigada je zasedla Ued Čanja na zapadu, druga Ued Uzert na istoku, dočim je tretja podrla na visoko planoto, ki leži med obema dolinama. Francoske čete so stopile v Džebel Hajab ob polsedstih zjutraj in ob osmih zjutraj so zavzele Kenkoun, ki leži dvanajst kilometrov severno od Kifane in osem južno od Aknout, ki je rifska postojanka, zvezana z brzojavom z Alžirjem.

To prodiranje ni del nameravane splošne maroške ofenzive, pač pa ena izmed operacij, katere je zasnoval maršal Pétain. On in general Naulin sta opazovala francoske čete, ko so pričele prodirati in ko so dosegle svoje cilje v rekordnem času. Nadaljno ofenzivno gibanje bo vzporedno danes ter bo dovršilo sedanjega fazo operacij. Težka artilerija je včeraj obstreljevala rifske črte ter olajšala prodiranje. Francoske čete so sedaj zavzele ozemlje Geznaja plemena, ki ni bilo še nikdar podvrženo francoski vladi v Maroku. Člani tega plemena so se umaknili proti severu, zasledovani od francoskih aeroplanov.

Francoski glavni stan je razdelil včeraj starinske puške ter po dvajset patron med ameriške častniške poročevalce, ki so zasledovali boja v bližini Feza. Ta akcija je bila vprizorjena, ko so častniške poročevalce večkrat sporočili, da so Rifici streljali nanje, ker so jih zamenjali za člane ameriškega letalnega oddelka. V odgovor na obstreljevanje njih vasi, katero so izvedli ameriški letalci, so Rifici organizirali posebne skupine ostrostrelcev, ki so dobili naročilo, naj izstrelje vse letalce, brez ozira na njih narodnost.

KAJIRA, Egipt, 1. oktobra. — Soglasno s poročili, ki so dospela semkaj iz Sirije, so bile francoske čete zopet prisiljene izprazniti Suedijo, staro trdnjavo, koje francoska posadka je bila oporošena pretekli teden, po obleganju, ki je trajalo osem in štirideset dni. Druzi so se spoprijeli s Francozi v ostri bitki, ki je trajala tri dni, in francoske čete so bile prisiljene umakniti se v Ezro, Gazale in Deraah.

Druzi so nato zasedli trdnjavo v mestu Suetia.

Kazni radi kršenja prohibicijske postave.

WASHINGTON, D. C., 30. sep. Solicitor zakladniškega urada je izjavil, da je bilo v letu, ki se je končalo z dnem 30. junija pred sodišči obravnavanih nad 30,000 slučajev kršenja prohibicijske postave. Obtoženci so plačali nad pet milijonov dolarjev kazni.

ZVEZNI SODNIK ZA PIVO IN VINO

Sodnik Sheppard iz Floride se je javno zavzel za modificiranje Volsteadove postave in zahteva pivo ter lahka vina. — Neznosne razmere, ki so posledica sedanje postave, obsegajo vso deželo.

Razkritje Emory Buckner-ja, pravdnika Združenih držav, da so zadrege pri izvedenju suhaške postave v drugih delih dežele prav tako resne kot v New Yorku, je potrdil včeraj zvezni sodnik Wm. Sheppard iz Floride, ki se je zavzel za modifikacijo Volsteadove postave. Začasno je pridelen zveznemu sodišču v Brooklynu, kjer je poslovnik prenapolnjen s slučajmi kršenj prohibicijske postave.

Po zaključeni obravnavi tri leta stare tožbe proti neki angleški tihotapski ladji, je včeraj Buckner priznal, da je ta zakasnitev posledica dejstva, da ne more dobiti sodnika, ki bi hotel prevzeti zastarele tožbe proti zaplenjenim ladjam.

— Pisarimo po vseh Združenih državah v poskusu, da dobimo sodnike iz drugih zveznih okrajev, da pridejo semkaj ter nam pomagajo, — je rekel, — a odgovor se glasi v vsakem slučaju, da so tudi poslovnik drugih sodišč polni prohibicijskih slučajev.

Sodnik Sheppard je rekel, da je pomagal že v šestih državah pri rešitvi prohibicijskih slučajev, ker so krajevni sodniki za cele mesece zaostali s svojim delom. Dostavil je, da je prepričan, da ni prohibicijska postava deležna zadostne ljudske podpore, da bi jo bilo mogoče izvesti.

Sodnik Sheppard se je odločno zavzel za amendent k Volsteadovi postavi, da se dovoli prodajo lahkih vin in piva. Taka izprememba v postavi bo pa njegovim mnenju odpravila obstoječe težkoče izvedenja.

Mrs. Wilson se bo poročila.

PARIZ, Francija, 1. oktobra. — Pariška družba, ki zabava sedaj Mrs. Woodrow Wilson, vdovo predsednika, se zanima tudi za navzočnost dr. Sterlinga Ruffina iz Washingtona, katerega so pogosto videli v njeni družbi. Za enkrat ni še znano, če ima sestanek obeh v Parizu kak pomen.

Dr. Ruffin je sicer ter star deset in petdeset let. Prišel je prakticirati medicino v Washingtonu leta 1893 ter je postal pozneje vrhovni zdravnik George Washington vsehobolnice bolnice. Po veri je episkopalec in v politiki demokrat.

WASHINGTON, D. C., 1. okt. Dr. Sterling Ruffin smatrajo tukaj za enega vodilnih zdravnikov dežele. Njegovo prijateljstvo z Mrs. Wilson datira nazaj v čas, ko se je poročila z Normanom.

Vstaja v Lizboni.

LIZBONA, Portugalska, 1. okt. Ko so artileristi tukaj par komunistov, so se vršile po vsem mestu velike demonstracije, ki so imele značaj splošne vstaje.

Vojništvo jo le s težavo napravilo red.

V Braziliji je izbruhnila vstaja.

MONTEVIDEO, Uruguay, 1. oktobra. — Sem so dospela poročila, da je vdrlo 300 dobro oboroženih vstajev v državo Rio Grande do Sur. Vstaji so se zbrali v gorovju.

Vstaja v Lizboni.

LIZBONA, Portugalska, 1. okt. Ko so artileristi tukaj par komunistov, so se vršile po vsem mestu velike demonstracije, ki so imele značaj splošne vstaje.

Vojništvo jo le s težavo napravilo red.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačnje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačnje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljateljce, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

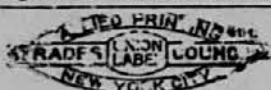
Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četiri leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmuje bivalniče nasladi, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PROTI-IMPERIJALISTIČNI PRITISK

Kravlja kupcija med zastopniki francoskih dolžnikov ter ameriških upnikov se vrti v zveznem glavnem mestu lepo in veselo naprej. Etem ko je bil prvi francoski predlog glede odplačanja francoskega dolga, — katerega ni smatral nihče resnim, niti francoski mešetarji, — gladko in brezpogojno odklonjen, mešetarji sedaj gledajo angleškega predloga, ki bo prav tako malo predstavljal temelj končnega sporazuma kot ga bo prvotni francoski predlog.

Istotako se ne bomo dosti zmotili v domnevi, da so si glavni igralci že davno na jasnem glede temeljev sporazuma in da je sedanjega mešetarjenja le boj med sprejemnimi stražami. Istotako je prilično resnično, da so se dogovori glede temeljev sporazuma še predno je odšel finančni minister Caillaux iz Pariza ter se napotil v Združeno državo. Vse ali manj javno vodena pogajanja v Washingtonu moramo vsled tega smatrati za navadno kamuflažo in ničesar drugega.

V programu obhajateljev pa ne stoji ofenziva, katero je vprizorila skupina progresivnih senatorjev v zvezi s tem proti imperijalističnim roparskim pohodom Francije.

Borah, Norris, Brookhart in drugi so v glavnem zastopniki farmerskih interesov, ki ne morejo pričakovati od imperijalizma ničesar drugega kot oškodovanje lastnih življenjskih interesov.

Vsled tega so odločni nasprotniki ameriškega ter tudi evropskega imperijalizma, — ter predstavljajo vsled tega veliko nasprotje duševno otopelih ameriških delavcev, ki se ne zavedajo niti svojih lastnih interesov. V prav posebno veliki meri pa bodo sovražniki one evropske roparske politike, ki započenja zadrege na vseh koncih in v vseh delih sveta ter se spušča v pustolovstva, za katera mora končno plačati Amerika ali pravzaprav ameriški davkoplačevalci.

Vsled tega je povsem naravno, da se je skupina Boraha, Norrisa in Brookharta poslužila razprav, tikajočih se odplačanja francoskega dolga, da postavi Franciji revolver na prsa. Ta skupina pravi, da more francoska republika računati s popustljivostjo Združenih držav le v slučaju, da opusti svojo imperijalistično, piratsko-pustolovsko politiko ali pa jo vsaj omeji na izdaten način.

Ta skupina se je poslužila te dobre prilike tudi zato, da nastopi proti franciji v nesranem roparskem pohodu slednje proti rifski Kabilom.

Senator iz Idaha je odločno izjavil washingtonskemu poročevalcu Federated Press, Laurence Toddu, da bo napela njegova skupina vse sile ter se poslužila vseh možnih sredstev, da prisili najprej Francijo k odplačanju štirih tisoč milijonov dolarjev dolga ter ji dovolji šele nato vzdržanje 700,000 mož obsegajoče armade landeknehtov.

Francoska republika bo stavljena pred izbiro.

Francija naj ali vstaja pri svojih imperijalističnih načrtih ter nadaljuje s svojimi napadi na Maroko, Sirijo in tako dalje ter plačuje Ameriki, dokler ne izkrevi ali pa se odpove svojim imperijalističnim zavojevanjem ter dobi v zameno dalekosežne koncesije od svojih upnikov.

Kot predsednik senatskega odseka za zunanje zadeve razpolaga senator Borah z velikim vplivom v tem oziru, ker mora vsak dogovor, tikajoč se odplačanja inozemskih dolgov, potrditi senat. Razvrednena pa bodo v prihodnjem zasedanju kongresa reakcionarni republikanci muno potrebovali glasove progresivcev.

Koncem kongresa pa ni odločitev v toliki meri odvisna od senata kot od — Morgana.

Wall Street je merodajni faktor in ta ne bo najbrž ukrenil ničesar proti-imperijalističnega. Kljub temu pa si nudi skupini Boraha, Norrisa in Brookharta prilika, da napravi mednarodnemu finančnemu kapitalu v tej zadevi številne in resne neprilike.

Na tem mestu smo že opetovano poudarjali, da ne šteje Francija med svoje dohodke onih, ki prihajajo iz njenih kolonij. Računa le dohodke, izvirajoče iz Francije same in ker je vlada strahopetna ter se boji za svoje mesto, si ne upa naložiti francoskemu narodni davkov v takem obsegu kot so uveljavljeni v drugih deželah.

Francoz je dober patriot, a kadar treba šteti denarje, se ohladi njegov patriotizem na naravnost čudovit način in to je dobro znano francoskim mnogotcem, ki se skušajo sedaj izogniti svojim obveznostim.

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNİ SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzemam vanko v to stroko opazujajo dela.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE ME NE ZA CENO.

1811 Stephen Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 2854J

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Vprašanje
Kadilca navadnih cigaret.

Moje cigarete mi ugajajo. Zakaj bi začel kaditi turške?

Odgovor
Kadilca Helmar cigaret.

Večina cigaret ugaja le kratk čas. Cene cigaret pridejo in gredo. Res trajen užitek imate pri kaj najboljših.

Helmar so v lepenkastih škatljah za zaščito naravne svetlosti in duha. Navadne cigarete so v zavojčkih.

Škatle po 10 ali 20

Dopis.

S pota.

Zadnjič sem poročal o sprejemu delegatov 8. redne konvencije SNPJ v Waukegan, Ill. Kakšen je bil sprejem v Chicagu, sem že zadnjič malo opisal in objubil sem malo povedati o igri *Kralj na Betajnovi*, ki je bila prirejena delegatom, ko so se ustavili v Chicagu. To dramo je spisal pokojni Ivan Cankar, ki je bil še zapuščen in zaničevan.

Toda k igri. Pred igro je govoril Frank Alč ter se v imenu družtev zahvalil za obilo udeležbo in opisal delovanje SNPJ. Nato je Udovičeva hčerka deklamirala nalašč za to priliko zloženo "Ko je posijalo solnce". Lepe kretnje in lep slovenski jezik — dela vso čast tu rojeni Udovičevi hčerki. (Ko je zapel pevski zbor Lira ono tužno Gregoričovo "Ob nevihti", je gotovo vsakemu navzočemu primorskemu rojaku spaval duh v solnčne kraje primorske domovine, kjer stoji z bomo slamo krita rodna hiša. Kakor da je čutil in videl pesnik nevihto, ki vihra danes nad to milo našo zemljo.

Moški zbor je lepo zapel Adamičeve "Vasovalec", in pevski zbor Triglav nas je s svojo Medvedovo pesmijo povzdignil gori do zvezd. (Pel je Medvedovo "Zvezda").

V igri je lepo nastopil Olip kot neusmiljeni, oderuški in trdosrčni fabrikant. Njegov glas, kakor tu di njegove kretnje so kazale o njegovi veliki zmoglosti. Tudi župnik je dobro nastopal v svoji že precej od šnofanca in od vina politično obnošeni suknji. On je dobro igral vaškega župnika s svojim ognjenim rdečim obrazom, ki se je kar žarel od preobite pijače. Na odru pa naj bi bil nekoliko bolj glasen v besedah. — In da ste videli naše kmete v starodavnem kroju, kako so hiteli pritrjevati govoru za volilno borbo kralja na Betajnovi in kako so se kimaše zalivali z vinom, češ, da bodo zanj glasovali. Hvalili so ga na vse pretege, dasi so vedeli, da je oderuh prve vrste. Možen z otroci ni hotel več dela dati v svoji fabriki, pač pa ga je že ob vse pripravil. Ko mu je žena odsvlovljenega moža pripeljala na pol oblečene in sestradne otroke, je odurne poklical župnika za pričo, da je prav z njim ravnal, in

Radikalne kulturne reforme v Turčiji.

Mustafa Kemal paša je v javnem govoru napadel razne tradicionalne običaje v Turčiji. Med drugim je kritiziral, da hodijo ženske še vedno v zastaranih oblačilih in da moški še vedno nosijo turban. Kritika Kemala paše je čim bolj zanimiva, ker se pripravljajo v Turčiji odpraviti poligamije. Tozadevni zakonski načrt, bo ba je že v kratkem predložen turškemu parlamentu.

Malarija v Rusiji.

Lani je bilo v Rusiji prijavljenih nad več milijonov slučajev malarije. Slučajev boleznij je bilo 12 milijonov. Najbolj je razširjena malarija po Sibiriji, Transkavkaziji in Astrahanu, kjer znaša umrljivost 8—10 odst.

Peter Zgaga

Sedaj se ustanavlja v New Yorku še eno slovensko oziroma jugoslovansko pevsko društvo. Pri njem bodo baje najboljše pevke moči.

To je samopojbi umevno, kajti vsak pevec smatra samega sebe za najboljšega, dočim so pevovodje neprekosljivi. Pri pevkah je pa poglavitno, da so lepe.

Za stran teh besed naj se ne smatra nihče prizadet. Jaz namreč nisem muzikalec in moja sodba ni merodajna. Vem le to, da mi lepa pesem razvname dušo in srce, in da ene same slovenske narodne, — če je lepo zapeta — ne dam za vso moderno šaro.

Gospodje, ki preiskujejo vzroke katastrofe zračne ladje "Shenandoah" so poklicali tudi njeno gradilca na pričevanje. To je nemški kapitan Anton Heinen, ki je o zrakoplovstvu že zdavnaj toliko pozabil, kolikor bo kdaj vedel o njem marsikateri zračni department.

In Heinen je prav po nemški ponosno samozavestno izjavil, da bi se strahovita nesreča ne pripetila, če bi bil v odločilnem trenutku on na "Shenandoah".

To so sicer precej drzne besede. Toda, ker jih je Heinen izgovoril, jih je skoro treba verjeti.

Kot kaže, katoliških shodov le še ni konec v slovenski Ameriki. Zadnjič se je zopet eden vršil v Chicagu, Ill.

Ti shodi so podobni drug drugemu kot jajce jajcu.

Na odru mlati "govornik" prazno slamo, v dvorani pa terejalke in takozvani katoliški možje, merkaajo, kdaj jim bodo dali gospod "cahen", da je treba navdušeno ploskati. Po shodu je prost zabava, katere se lahko vsak udeleži, kateri se ni že na shodu dosti zabaval.

Zadnjič so naprimer govorili Kremenščev oče o značaju.

Kaj so povedali, je navsezadnje brez pomena. Značajno je to, da si predzne človek, kakoršen so Kremenščev oče, o značaju govoriti.

Čitatelji in čitateljice — posebno čitateljice — me vprašujejo v oismih in kamorkoli pridem — kaj bo z Brigito, ki vznjua tako zanimanje na zadnji strani "Glas Naroda".

Več jim me smem povedati kot to, da vse, kar je bilo doslej, ni čisto nič v primeri z vsem tistim, kar se pride.

Poročajo mi nadalje, da je "Brigita" lepša kot je bila "Solana". To je v gotovih vzrokih resnično. Resnično je pa tudi, da bo po vest, katere bo objavljena za "Brigito" še dosti lepša, kot sta "Solana" in "Brigita" skupaj. Le čitajte, pa boste videli, da bo res.

Najmanj dveh stvari ne more pogruntati noben človek na svetu. Svete Trojice ne more pogruntati in tistega ne more pogruntati, kar piše Truk v Kovertovo Edinost.

Časopisje poroča:

Umrla je stara, uboga ženska, ki je zadnjih trideset let prosjčila in živela v veliki pomanjkanju.

Po smrti so pa našli v njenem stanovanju štiri milijone dolarjev.

Pa je bila res uboga reva, ker je imela štiri milijone ter si jih ni upala načeti.

Kljub temu, da se je prebivalstvo Anglije zadnji čas strahovito povečalo, je v angleških ječah manj kršilev postavo kot jih je bilo pred petindvajsetimi leti.

V tem oziru si Anglija lahko pomaga. Splošno prohibicijo naj uveljavi, pa bo imela kmalo vse ječe in zapore polne.

Jugoslavija irredenta.

Več rudarjev s Cerkljanskega

se mahaja na delu v Franciji. Pišejo, da je tudi tam vedno slabše, plače se nižajo, življenjske potrebe pa se dražijo. V plačilo kajžijo prihajajo vedno novi odbitki, tako da znašajo sedaj že 50 frankov na mesec. Dohodninski davek treba plačati še posebej. Po rudnikih zadnje čase mr. goli Italijanov, po premogovnikih je polno Poljakov in Ukrajincev. Vse te množice iščejo kruha po Alzaciji in Loreni v starih pokrajinah pa nameščajo tudi že črne z kolonij, ki dobivajo zelo nizke plače. Četkijani so zaposleni v Crouitzwaldu.

Predelske železnice ne bo!

Pol stoletja že se razlegajo po goriški deželi glasovi, da treba zgraditi predelsko železnico. Ko je Italija zasedla te kraje, je rastlo v Gorici in Trstu upanje, da sedaj pride gotovo do zgradbe te proge in mislili so, da je tako mogoče, da pride prva na vrsto. Nebroj spomenic in prošelj za predelsko črto je že šlo v Rim in polno je bilo osebnih posredovanj, pa doslej brez uspeha. Baš te dni pa se je pokazalo, da v Rimu sploh ne mislijo več na zgradbo železnice poti preko Predela. Rimska vlada je opoznila avstrijsko glede na železniške obveznosti v saintgermainski pogodbi, da vstraja pri črti iz Režije. Te dni je bil v Rimu družinski član z genralom Badogliom, šefom generalnega štaba, glede tržaške železe po predelski železnici. Ta mu je povedal, da delajo v Milanu uspešno za železnico preko Štefvia v Srednjo Evropo, ker so ustanovili odbor, ki je nabral v to svrhu že 800 milijonov lir, katere se stavijo vladi na razpolago za pričetek gradbe. Svoj čas se je bil napravil odbor, da zbere 300 milijonov lir za pričetna predelska dela, ali odbor ni deloval in župan bi menda rad zopet spravil v življenje tak odbor, ki bi dobil 300 milijonov lir, da se izroče rimski vladi — toda težko bo kaj s tem, ker v Trstu pa uvidevajo rimsko nerazpoloženje proti predelski črti.

V Barkovljah pri Trstu

so napravili nove zvonove in na enam je bil tudi slovenski napis. Fašisti niso pripustili blagoslovljenja teh zvonov. Cerkev oblest je morala kapitulirati pred njimi in slovenski napis je izginil z zvona. Sedaj so novi zvonovi v Barkovljah srečno blagoslovljeni in domovina je rešena!

Iz Idrije

je premeščen prof. Marino Covich, in sicer na tehnični zavod v Chieti. Kovič je Dalmatince in velik fašist. Fašistovski glasniki joče za njim in pravi, da je tako odšel iz idrijskega zavoda zadnji italijanski profesor. Da ga je naučno mišlilstvo premestilo, je imelo gotovo tehne vzroke za to.

Nov davek.

Komšija za upravo tržaške pokrajine je uvedla nov davčni pripevek, ki ga bodo plačevali oni, ki uporabljajo ceste s svojimi vozovi. Izven državnih cest prvega reda morajo vzdrževati ceste pokrajine in občine.

Istro bo rešil D'Annunzio.

Nesrečni Istrani se obračajo za pomoč deželi na vse strani, pa vedno brez uspeha. Sedaj so se fašisti spomnili D'Annunzia, da bi mogel morda vendar on pomagati. Kapitan Manzoni je obrazložil D'Annunziu žalostno istrsko situacijo. D'Annunzio je rekel, da naj pridejo k njemu zastopniki Istre. Zato sta ga posetila odvetnik Ventrella in inž. Franceschi. Povedala sta mu istrske težnje in zlasti očitela škodo vsled pomanjkanja preskrbe z vodo. D'Annunzio je objubil, da bo posredoval v istrskih zadevah pri Mussolini samem. V slovo je oba istrska gospoda lepo poljubil, rekoč, da s tem poljublja vse Istrane. Sedaj Istra čaka uspehov D'Annunzijevega poljuba.

"Nella patria de Rossetti".

Tržaški "Piccolo" se trudi že par dni dokazovati tujcem, ki prihajajo k morju in se mudijo Jul. Krajini dalj časa, da bi morali govoriti pravzaprav le italijansko. List trdi, da se v Rossettijski domovini govori samo italijansko. Jugoslovani niti nikjer... Pač, v svojih izjavanjih se jih komeno spomni in kar strah ga je pred njimi, zato pa zahteva, da bi morali vsi ti Jugoslovani govoriti izključno italijansko, ker sicer s svojo govorico zapeljujejo Nemce, da se poslužujejo svojega jezika. To ja smešna trditve. Z ljudmi, ki tako pišejo, ni mogoče resno govoriti. Julijeka Krajina ni jezikovno italijanska dežela, pa tudi nikdar ne bo.

"Piccolo" zahteva, da bi morali oditi iz Opatije vsi tuji podjtniki. Ali je preveč tujeskega prometa ob Adriji, v Opatiji, Gradežu itel. "Piccolo" odganja tujece in odženi jih prav lahko.

Odobrena fašistovska politika proti drugorodcem.

Deželni direktorij fašistovske stranke je zboroval v Trstu in odobril z drugimi poročila tajnika o potu, organiziranem koncem julija na Namos. Direktorij je odobril njegovo politiko, ki jo izvaja proti drugorodcem v deželi, to je politika napadanja in pretepanja.

Dve nesreči z enim tovnim avtom.

Alojzij Peršolja, nameščen pri tvrdki Anton Orzan v Gorici, je prejel tovorni avto, poln blaga za Sv. Križ v Vipavski dolini. Sedava blaga na vozu pa ni bila prav trdna in tako se je blizu Sv. Križa vse skup sesulo z voza v cestni jarek. Padel je tudi Peršolja in se precej poškodoval. Prvo zdravniško pomoč je dobil v Ajdovščini. Ko se je avto iz Ajdovščine vračal proti Sv. Križu, je skočil na voz neki neznan človek, ki je blizu postaje skočil zopet z voza pa tako nesrečno, da je padel na tla in si zlomil tilnik.

D'Annunzio na Snežniku.

Z Reke poročajo, da se vzdržuje vest o prihodu D'Annunzia v Bistrico in sicer najbrže z letalom, katero mu je dala vlada na razpolago. Pripravlja se že prostor, kje se D'Annunzia spusti na zemljo. Govorilo se je, da prideta k otvoritvi celo prestolonaslednik Mussolini, pa ju ne bo.

VAŠI PRIHRANKI SO VAŠA NAJBOLJŠA ZASLOMBA!

Najsihodo še tako skromni, vendar so Vam zasloba, na ko jo se lahko zmiraž zanesete.

Ihranjenje je že samoočebi vrlina in korist, a temvečja je korist, ako se prihranki naložijo v sigurno banko, katere plačuje primerne obresti.

Vložite tedaj svoje prihranke pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer Vam nosijo 4% obresti na leto. Mesečno obrestovanje.

Sigurnost zajamčena pod nadzorstvom države New York.

Vse bankovne posle izvršujemo brzo, točno in solidno.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI!

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

G. K. CHESTERTON:

ČETRTEK.

Poslovenil Oton Župančič.

(Nadaljevanje.)

Brez nadaljnjega razgovaranja ga je paljal skozi več stranskih ulic, dokler nista prišla med luči v hrušč od ceste East India Dock. Profesor, ki je kazalo, da pozna ta del mesta je zavil v stran, kjer je vrsto razsvetljenih krčm ne nadomna presekali mrak in mir; tam je stala dvajset korakov od ceste stara, napol razpadla gostilna.

— Povsod lahko najdete pošteno angleške krčme, ki so se slučajno ohranile, kakor pradohne fosilije, — je razlagal profesor. — Nekdo sem nalezil na prav dostojno gostilno v West Endu.

— Upam, — se je nasmehnil Syme, da ji je ta par v East Endu. — Ji je, — je zagotovil uljudno profesor in je stopil čez prag.

Tam sta večerjala in spala, oboje je prav temeljito. Fiziol in gnat, izvrstno pripravljena, čudovit burgundec — Syme je vstala v duši udobna gotovost, da ima dobrega novega pripadatelja. Ves čas te preizkušnje ga je bilo groza njegove osamelosti, in ni je besede, ki bi mogla izraziti, kako silen pupad je med zvezo dveh drugov in med osamelostjo.

Syme je prišel še le sedaj od tega, da je mogel razložiti vso svojo strahovito historijo od tistega trenutka, ko ga je Gregory zvalil v malo krčmo kraj reke. Pripovedoval je zložno in naširoko, v bujni monolog, kakor govorimo z dobriimi starimi prijatelji. Z druge strani zopet ni bil mož, ki je posebej v Wormskega profesorja, nič manj zgovoren. Njegova zgodba je bila približno tako smešna kakor Symeova.

— Vaša krinka je imenitna, — je dejal Syme in izpraznil čašo macedona; — dosti boljše od Gogolove; ta se mi je zdelo takoj od početka prekuštrava.

— To so razni pojmi o umetnosti, — je dejal profesor zamišljeno. — Gogol je idealist; našel sem se v abstraktni, platonični ideal anarhista. Jaz pa sem realist, portretist. Pravzaprav je izraz portretist nedostaten. Jaz sem portret.

— Ne razumem vas, — je rekel Syme

— Jaz sem portret, — je ponovil profesor. — Portret glasovitega wormskega profesorja, ki živi sedaj, če se ne motim, v Napolju.

— To hočete reči, da ste posneli krinko po njegovem obrazu, — je rekel Syme. — Toda ali mu ni znano, da nosite po nemarnem njegov nos?

— Pa še prav natanko, — je rekel veselo njegov drug.

— In zakaj vas ne ovadi?

— Jaz sem ovadil njega.

— Razložite mi, — je zaprosil Syme.

— Z veseljem, če vas moja historija zanima, — je povzel glasoviti filozof. — Po pokliem sem igralce, ime mi je Wilks. Ko sem bil pri gledališču, sem občeval z vsakovrstnimi bohemii in capini. Imel sem stike z izmečki turfa, z izgubljenimi umetniki, senter, tja s političnimi begunci. V neki beznici, kjer so se shajali politični izgnanci, sem bil predstavljen velikemu nemškemu filozofu-nihilistu, profesorju iz Wormsa. — Na njem nisem našel ničesar posebnega razen njegove vnanosti, ki je bila jako odurna in ki sem jo z vso vnamo proučeval. Iz pogovorov sem posnel, da je dokazal, da je Bog razdorni življenj v vesoljstvu; iz tega je sklepal na divjo in neutrudno energijo, ki vse uničuje. Energija, je učil, to je vse. Bil je hrom, kratkoviden, napol paralizirani. Tiste čase ko sem se z njim sestel, sem bil do kraja frivolni, in bil mi je tako zoper, da sem ga sklerotično oponašal. Da sem bil risar, bi bil narisal njegovo karikaturu. Bil sem igralce, zato sem mogel njegovo karikaturu samo igrati. Posnemal sem in divje pretiraval prisutno

podoba starega profesorja. Ko sem se napolnil v dvorano, kjer so se shajali njegovi pristaši, sem pričakoval, da me bodo sprejeli z velikanskim krohotom ali s hrupno ogorčenostjo. Zdaj si pa premislite moje presenečenje: sprejeli so me s spoštljivim molčanjem; in komaj sem odprl usta, je zamrmralo občudovanje okrog mene. Name je palo prokletstvo dovršenega umetnika. Prespreten sem bil, preveren. Mislili so, da sem res veliki profesor-nihilist. Takrat sem bil mlad človek, zdravih misli, in veste, da me je to globoko prevzelo. Predno sem se dočela otresele svojega zavzetja, pritožbe č meni z dehtečo ogorčenostjo par tih oboževalcev; povedali so mi, da sem bil v sosedni sobi javno žaljen. Vprašal sem, kako, ter izvedel, da si je neki nesramnež dovolil neslanost ter me parodiral. Pil sem malo čez mero šampanjca, in — neumnost — prešinilo me je, sklenil sem pregledati položaj. V tem je stopil pravi profesor v sobo in zažarele so mu nasproti same srčite oči; jaz sem ga gledal hladno s privzdigljenimi obrvmi.

Menda mi ni treba praviti, da sva trčila drug ob drugega. Pesimisti okoli mene so zbeženo gledali od profesorja do profesorja, da bi videli, kateri je bolj hrom. Jaz sem zmagal. Star mož šibkega zdravlja ni mogel biti tako učinkovito slaboten, kakor mladi igralec v cvetu let. On je bil res hrom, kaj ne, in s tem nekako omejen, da bi bil mogel biti tako člo hrom, kot sem bil jaz. Torej me je skušal pobiti na duševnem polju. Tu sem se mu branil s kaj preprosto zvijačo. Kadar je izpregovoril kaj, česar ni razumel živkist razen njega samega, sem se mu odrezal tako, da nisem sam svojih besed razumel. — Po mojem, — je rekel, — niste mogli dosledno izvesti principa, da je razvoj negacija, ker bi mogli uvesti vanj vrzeli, ki so bistvene za vsako diferenciacijo. — Zavrnil sem ga prezirno: — To ste čitali v Pinckwertsu; tako misel, da involucija deluje evgenetično, je razložil že davno prej Glumpe.

— Nepotrebno je pripomniti, da možakov kot je Pinckwerts in Glumpe sploh nikoli ni bilo. A ljudje okrog mene, kakor da so se jih — na moje veliko začudenje — prav dobro spominjali. Profesor pa, ki je videl, da se je s svojo učeno in skrivnostno metodo izročil na milost in nemilost nasprotniku brez vseh pomislekov, je preskočil na popularnejšo metodo, na šegavost. — Že vidim, — se je porogal, — da triumfirate kakor Ežopov pukeš. In vi, — sem se nasmehnil jaz, — se umikate kakor Montaignev juževce! — O kakem jezevu v Montaigneu nimam sploh pojma. — Svoj epece ste že izgubili, — je rekel profesor, — pazite, da še brade ne! — Na to nisem imel pripravljene odgovora; bilo je resnično in krepko zasoljeno. Dobrovoljno sem se nasmejal in bleknil kar na slepo: — Kakor panteist škornje; — nato sem se zasukal na peti ter se odstranil v popolnem zmagovalstvu. Pravga profesorja so posadili pred vrata, ne nasiloma sicer, vendar se je nekdo zelo trdil, da bi mu izpulil nos. Danes mislim velja po vsi Evropi za zabavnega gojca. Njegovo resno lice in njegova huda ogorčenost, vidite, ljudi še bolj mika.

— Že razumem, — je rekel Syme, da ste si priljubili za eno noč za zabavo njegovo zmrieno brado. Kako pa, da si je niste potem več sneli?

— Torej hočete vedeti izid te historije, — je rekel glumec. — Ko sem se med spoštljivim ploskanjem poslovil od družbe, sem prišel v temno mliko, upajoč, da bom kmalu zopet lahko hodil kot vsak drug človek. Zavijem za ogla, kar me nekdo potrepja po rami, in ko se obrnem, stojim v senci velikanskega policista. Re-

kel mi je, da me na policiji potrebujejo. Razkoračil sem se v nekakem paraličnem zamahu in vzkliknil s krepkim nemškim poučkom: — Da, potrebujejo me — zatiranci tega sveta. Moja krivda je, da sam veliki anarhist, profesor iz Wormsa, zato me hočete zapreti. — Policist se ni dal motiti in je pregledoval papir, ki ga je imel v roki. — Ne, gospod, — je dejal utrudno, — mi tako ali vsaj natanko tako ni. Aretiram vas, ker ste osamljeni, da niste sloveči anarhist, profesor iz Wormsa. — Ta zločin je bil vse-kakor manjši; in šel sem z možem, nemiren, a ne preveč preplašen. Peljal me je skozi več sob in nazadnje sem stal pred policijskim uradnikom, ki mi je razodel, da se je začel resen boj proti anarhističnim središčem, in da bi moja uspešna krinka utegnila izdatno koristiti javni varnosti. Ponudil mi je dobro plačo in tale višnjevi listek. Najin razgovor ni trajal dolgo; vendar sem dobil vtis, da govorim z zelo pametnim in dohodnim možem; sicer pa vam o njegovi osebi ne vem nič kaj povedati, zakaj —

Syme je odložil vilice in nož. — Vem, — je rekel, — zakaj govorili ste z njim v temni sobi.

Wormski profesor je pokimal in je izpraznil svoj kozarec.

DEVETO POGLAVJE.

Mož z naočniki.

— Burgundec, to je nekaj veseliga, — je rekel profesor žalostno, ko je položil kozarec na mizo. — Vam tega ni poznati, — je rekel Syme, — pijete ga kakor za lek.

— Oprostite mi moj način, — je dejal profesor miko; — moj slučaj je precej čuden. Znotraj mi res kar kipi mladostnega veselja, toda igral sem paraličnega profesorja tako dobro in tako dolgo, da sedaj ne morem iz njegove vloge. Premislite, med prijatelji, ko se mi ni treba skrivati, govorim še vedno s slabotnim glasom in gubam čelo, kakor da je res moje. Lahko sem čisto srečen, razumite, toda samo na nekaj paraličnem način. Najzanosnejši vzklki se mi dvigajo v srečo, a se mi na jeziku sproti preobražajo. Če bi me slišali, kako izgovorim: — Pokoncu glavo, stari petelin! — solze bi vam stopile v oči.

— Saj so mi, — je rekel Syme, — toda nehoti si moram misliti, da vas poleg tega še nekaj drugega tišči.

Profesor se je nekoliko zdrnil, potem pa ga je mirno pogledal.

— Bistrok dečko ste, — je rekel, — z vami delati je res veselje. Res je, težak oblak imam v glavi. Veliko vprašanje zahteva rešitve, — in z obema rokama si je pokril plečasto čelo.

Potem pa je vprašal po tihem.

— Ali znate na klavir?

— Znam, — je odgovoril Syme nekoliko čudoma, — pravijo, da imam gibke prste.

— In ker oni ni sprgovoril, je pristavil:

— Upam, da se je silni oblak prevelel.

Po dolgem molčanju je zamrmral profesor izpod votle senice svoje roke:

— Bilo bi mi prav tako po volji, če bi znali tipkati na pisalni stroj

(Dalje prihodnjič.)

Obnoveitev avstrijsko - madžarskih trgovinskih pogajanj.

Na Dunaju in v Budimpešti se pripravljajo za obnoveitev trgovinskih pogajanj, ki so se pred kratkim nenadno prekinila, ker so Madžari zahtevali, da daje Avstrija prednost Čehoslovaški in Jugoslaviji. Pogajanja se prično sredi septembra.

Italijansko vojno ministrstvo je sestavilo zapisnik vseh avstro-ogorskih, bolgarskih, nemških in turških vojakov, ki so v svetovni vojni padli na italijanskih bojiščih ali pa so prišli v italijansko ujetništvo. Zapisnik vsebuje nad 60.000 imen z važnimi osebnimi podatki.

DVE DOBRI PLAVALKI

Slika nam kaže Miss Sybil Bauey in Miss Ethel Lackie, ki sta pri raznih plavalnih tekmah odslužile prve nagrade.

ČLOVEK IN NJEGOVO MIŠLJENJE

Mesto da bi se človek boril neposredno proti svoji slabosti, je bolje, ako neguje nasprotno lastnost. Zakaj potem kmalu zamre to, kar nam ni zaželeno. Stremljenje po čem boljšem in višjem je najboljšo sredstvo proti nizkim lastnostim, katerih bi se radi iznebili. Ako se navadimo središči vedno po višjem, zamro v nas vse nizkosti, ker jih ne negujemo več. Samo to se v nas razvija, kar sami vzgajujemo in negujemo.

Svoje dni so bili prepričani, da duševnih lastnosti in sposobnosti ni mogoče negovati in spreminjati, dandanes pa smo že popolnoma opustili to nazoriranje. Obstojajo otroška zavetišča, kjer skušajo vepiti deci različne lastnosti. Tu se je pokazalo, da pri igrar, pri katerih gre v prvi vrsti za pogum, dobivajo boječi in strahopetni otroci polagoma vedno več in več zaupanja do samega sebe ter s stalno vajjo in vedno bolj razvijajočo se samozavestjo izgubljajo po malem svojo boječnost in strahopetnost. Take igre, ki vzbujajo živahnost in podjetne misli ter bodre človeka v samozavestnem nastopu, imajo velik vpliv posebno na take otroke, ki doživljajo doma le malo veselja in so zato nagnjeni k otožnosti. Pod vplivom teh iger dobi njih obraz prav hitro drug izraz.

Največja krutost, ki jo je mogoče zagrešiti, je, ako se komu očita njegova nepopolnost ali kaka njegova posebnost, napaka ali slabost. Tako človeku ne smemo oteževati njegovega položaja, ki je itak že težak, marveč moramo storiti vse, da mu damo pogum in mu nudimo pomoč.

Ako ima kaka deklica tvoj krasen obraz, kakor njene tovaršice, jo ne smemo neprestano opozarjati na to, marveč poučiti jo moramo, da si naj tako dolgo stalno prednočuje ideal krasote, da se spremeni njen obraz. Morali bi jo stalno podučevati, da je krasota duše nekaj, kar je tisočkrat več vrednejše, kakor pa krasota telesna in da lahko z neprestanim prizadevanjem po duševni popolnosti in po učinkoviti dobroti postane tako privlačna, da nihče na nji niti ne zapazi kake zunanje hibe.

Tisoč in tisoč ljudi dopušča, da zapada njihov duh v robstvo predsodkov in nevednosti, ali da ga zastrupijo celo skrb, strah in ozko-srčnost v taki meri, da niso v stanju razvijati niti ene desetine one sile, ki jim je proročena. Ti niti ne vedo, kaj je popolna svoboda, tako zelo je njihov duh vklejen v verige strahu, sovraštva in strasti. Toda ni nobene težave, ako se hočemo osvoboditi teh svojstev. Treba je samo vedeti, kako pravzaprav nastaja navada. Vse umetnosti obstoja do gotove mere le v tem, da odvijamo klopčič prav v nasprotno smer, kakor sm oga navajali.

COREČI PETROLEJSKI VRELCI

V Moreni, v neposredni bližini Ploeste v Rumuniji gori že več tednov močam petrolejski vrelci in požara skoraj ni mogoče udušiti. Ogromni stebri dima se dvigajo na mesta, kjer so dnevno uničene zaloge petroleja milijonske vrednosti. Ogroženo ozemlje je obdano od straže. Če postane vetrovno, napolni dim vse ozračje in skoraj ni mogoče dihati. Človek se lahko približa do 200 metrov ognju bruhajočemu žrelo. Velikanski oblaki dima se vale iz žrela, v slučaju ugodnega vetra je videti tudi ogromne zublje, čijih odsev rdeči nebo.

Do sedaj se ni znano, kako je nastal ogenj, po mnenju nekoga inženjerja pa vsled vrtnanja. Povodom vrtnanja tega petrolejskega vrelca je nastala silna erupcija, močnejša kot običajno. Pritisk je bil tako silen, da je poleg kamena zletelo v zrak vrtnalo odje. Kos jekla je priletel na kamen, ki je dal iskro in v tem hipu so se vneli petrolejski plini. Nekaj minut nato je bilo že vse v plamenih. Sicer so lokalni požari v petrolejskem ozemlju na dnevnom redu, vendar se jih je do sedaj posrečilo vedno lokalizirati. To pot je zavzel ogenj vsled silne erupcije take dimenzije, da na gašenje sploh ni bilo računati.

Izračunalo se je, da ogenj požre dnevno okoli 300 vagonov snovega olja v vrednosti enega milijona lej. Petrolej je last ameriško - rumunske petrolejske družbe in ta se je sedaj obrnila na vojno ministrstvo za pomoč. Iz Bukarešte je odposlana cela baterija, ki je bombardirala vrelce, hoče jih zasuti z zemljo. Toda zgodilo se je ravno obratno. Dva moznarja sta vrelce obsredeljala in posledica je bila, da se je žrelo še bolj razširilo. Goreči petrolej je sedaj z elementarno silo bruhnil na dan. Prizor je bil naravnost romantično grozen, ko so ognjeni zublji segali skoraj do neba. Od dneva bombardiranja je nato poteklo 10 dni, vrelce je gorel dalje, dnevno uničevanje ogromne zaloge petroleja. Sedaj so zasnovali drugi načrt: V daljavi 40 metrov so v globlino 5 metrov pričeli graditi predor, izgotoviti, potem bo od spodaj navzdol tekoči petrolej tekel v tunel in tako bo ogenj omejen. Zopet je preteklo deset dni, tokom katerih so gradili tunel. Čim so bili delavci oddaljeni samo še dva metra od vrelca, se je tunel napolnil s petrolejskimi plini in delo niso mogli dokončati. Odprtno predora so zaprli z jeklenimi vratki. Nakopičeni plini pa so povzročili eksplozijo, pri kateri je bilo več oseb ranjenih. Eksplozija pa je imela mal uspeh: Petrolej je pričel vreti skozi predor in tako se dnevno reši 2 do 3 vagone petroleja, kar pa je le neznatna množina v primeri s koli-

čino, ki dnevno zgori. Petrolejska družba je sedaj razpisala 1 milijon lej nagrade onemu, kateremu se posreči požar udušiti. Družba je prejela nebroj fantastičnih navedb, ki pa so večinoma neizvedljivi. Sedaj gradijo nov tunel v globini 10 metrov in oddaljenosti 50 m. Če se tudi ta poizkus posreči, potem je računati, da bo trajal ogenj še leta dolgo.

Nemško - rumunske predvojne pogodbe.

Nemško - rumunsko razodišče, ki je razpravljalo o predvojnih pogodbah med nemškimi in rumunskimi državljani, je razsodilo v prilog Nemčije. Kakor znano, je versailska mirovna pogodba razveljavila vse tozadavne konvencije in je določila, da se morajo iz teh pogodb izvirajoče pravice reklamirati najkasneje v šestih mesecih, kar pa je rumunska vlada pozabila v škodo svojih državljanov.

ALI VESTE —

da je Stjepan Radić, voditelj hrvaške kmečke stranke, stalni gost jugoslovanskega kralja Aleksandra? Ali veste, da kadilec, ki enkrat kadi Helmar, hoče vedno ime Helmar namesto navadnih cigaret? Dobre cigarete vsebujejo turški tobak, in Helmar's vsebujejo 100% čisti turški tobak.

Požar na japonski univerzi.

Iz Tokija poročajo, da je poslopje medicinske fakultete univerze Kynshiu popolnoma pogorelo. Tudi bolnica poleg univerze je težko poškodovana. Škoda je nad en milijon jenov.

SLOVENKA

stara čez 50 let, brez malih otrok, dobi takoj dober dom na farmi. Pomagala bi pri gospodinjstvu. Plača po dogovoru.

"Farmar", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (2x 9.10)

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITO

Sigurno 25% ceneje kot drugod.

VICTOR NAVINŠEK,

331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

SKUPNO POTOVANJE V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO ZA BOŽIČ

s parnikom

"PRESIDENTE WILSON"

kateri odpluje

dne 24. novembra, 1925

Potnike bo spremljal do Trsta in Ljubljane naš dolgoletni uradnik Josip Rems, ki bo zajedno pazil, da bodo imeli vsi potniki udobno potovanje in pazil za njih prtljago.

Cena voznemu listu III. razreda do Trsta \$100.00 z vojnim davkom vred, do Ljubljane pa \$101.06; vozni listek do Trsta in nazaj stane pa samo \$162.00 in \$5.00 vojni davek, nedržavljeni plačajo tudi "head tax".

Kdor hoče preživeti božične praznike v krogu svojih staršev in sorodnikov ter vzbuditi spomine na svojo nežno mladost, slišati pritokovanje zvonov domačih cerkva in nulle pesni ob polnočnici, naj se čimprej priklasi: na razpolago imamo na parniku kabine III-razreda v posebnem oddelku, tako da bodo naši potniki čisto za sebe.

Zunaj ostanete lahko eno leto ter se vrnete v Združene države ne ozi-
raje se na kvoto s tem, da dobite ameriško vladno dovoljenje za pov-
ratek. Prošnje za taka dovoljenja preskrbljujemo mi.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

300.000 newyorških otrok
ima uši
... toda znanost je dobila zdravilo.

KAKO škoda, da ne morejo biti vaši otroci v steklenih omarah, zaščiteni pred boleznijo, umazanec in nalezljivost! Zdravniki se strinjajo v mnenju, da je največja zaščita pred okuženjem čistota; celo nevarne uši, pred kojih nalezjenjem matere trepetajo, se lahko odpravi in ozdravi potom strokovnjake čistote.

Navadno milo in voda ne zaostujeta. Mbe mora biti strokovnjaško pripravljeno, da naglo prežene zajedavca. Znanost je zopet zmaga! naš bolnišnično, kajti s Sergeant's Skip Flea Soap so bile uši porazene.

Odajte svojega otroka v stražo strokovnjaško čistoto. Glave jim večkrat izmivajte s Sergeant's. Njega zdravilne kakovosti je lahko uporabljati v najbolj napredovanih slučajih, celo tedaj, ko je začela koža pokati. Sergeant's ima prijeten duh ter ne bo škodoval najbolj nežni koži.

Pri vašem lekarnarju, v departmanti trgovini ali prodajalni tojdenih predmetov lahko dobite Sergeant's Skip Flea Soap. Vaš lekarnar ali zdravstveni uradnik bo to milo priporočil — in ko boste porabili, en sam kos, bi radi tudi drugim materam povedali o lahkem načinu zaščite proti ušem. Če ga ne morete dobiti pri lekarnarju, nam pošljite 25 centov, in mi vam bomo poslali milo po pošti.

**Sergeant's
SKIP-FLEA SOAP**

POLK MILLER DRUG CO., Inc., Richmond, Virginia

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

27

(Nadaljevanje.)

XII.

— Eno besedo, — je rekel Herbert ter stopil s svojim bratran-
cem na teraso, ki je bila prazna.
— Kaj hočeš od mene? — je rekel Teo na kratko ter zrl izzi-
valno na svojega sorodnika.
— To boš takoj izvedel. Nujno bi te prosil, da nikdar več ne
prosiš gospodične Lossen za ples.
Teo se je zaničljivo zasmejal.
— S kakšno pravico se umetavaš v moje zadeve? Sploh pa si
mi že od poprej dolžan odgovoriti. Ta zadeva je brigala le gospodič-
no Lossen in mene.
Herbert pa je ostal popolnoma miren.
— Motiš se, ta zadeva je brigala vsakega poštenjaka, ki ima
še spoštovanje do žensk. Noben mož časti ne bo mirno gledal, če
napade kdo na brutalen način deklico, ki se ne more braniti.
— Ti, pazi na svoj jezik, kajti drugače bi lahko pozabil, da si
moj bratranec.
— Tega tudi ne pozabim. Raditega sem še največ popustljiv.
Kakega drugega bi preje v parku enostavno pobil na tla.
Teo se je zopet porogljivo zasmejal.
— Zakaj te velike besede? Priznaj raje odkrito, da si sam za-
ljubljen v deklico in da mi ji ne privoščiš.
— Ti je ne privoščiš? Ali se hočeš poročiti s to mlado damo?
V tem slučaju si se poslužil čudnega načina snubitve. Z žaljenji se
ne pota človek za roko ženske, katero hoče napraviti za svojo ženo.
Teo se je presenečen ozrl vanj. Nato pa se je zasmejal, surovo
in robato.
— Poročiti se? Ali si znorel? Človek se vendar ne poroči z dru-
zabnico.
— Še manj se jo sme napadati z nezaželenimi vsiljivostmi.
— Kdo ti pravi, da niso bile zaželeni?
— Odpor je dosti jasno kazal.
— Ha, vse se nekoliko branijo izprva. Brez tvojega vmešava-
nja bi bil sedaj na cilju.
— Težko. Gospodična Lossen ne spada v oni vrsto žensk, pri
katerih si delal dosedaj svoje študije.
Teo je skomignil z ramama.
— Kaj ves ti o babah?
— O babah ničesar. Žensko pa poznam mogoče boljše kot ti,
ker sem si znal ohraniti spoštovanje do žensk.
— Puih, — kako moralno! Pa zakaj vse te nepotrebne besede?
Pusti me v miru.
— Kakor hitro mi daš svojo častno besedo, da ne boš pozval go-
spodične Lossen na ples in je tudi v bodoče ne biš nadlegoval.
— Mi niti v glavo ne pada, da bi dal tako častno besedo.
— Pa jo boš vendar dal, Teo. Sedaj te prosim zanjo.
— A, sedaj že prosiš.
— Da mi ne bo treba prisiliti te.
— Prisiliti? To bi rad doživel? Niti ne mislim na to, da bi dal
svojo besedo. Deklica je presladka, jaz sem zaljubljen vanjo do
usne in brez dvoma si jo bom pridobil.
— Molci, — je vzrohnel Herbert. — Prepovedujem ti govoriti
v takem tonu o mladi dami.
Teo je zrl nanj z nesramno-smehljajočim pogledom.
— Glej, glej, — torej res zaljubljen.
Herbert je stisnil pesti in na čelu so se mu napele žile. Rekel je:
— Ni mi treba dajati o tem odgovora.
— Tudi ni treba. In da vošč sedaj, — jaz sprejemem boj, — je
odvrnil Teo.
— Če imaš poštene namene, se ti ni treba spuščati z menoj v boj.
Že obzir na gospo Klavdino te mora napotiti, da ohraniš mir v nje-
ni hiši.
— Ko bom star sto let, me boš lahko plašil s starimi babami.
— Sram te bodi.
— Pusti me v miru.
— Daj mi svojo besedo.
— Ne.
— Prosim te zadnjikrat zanjo.
— Ne.
Herbert se je namkrat vzravnil ter rekel ostro:
— Če mi ne daš svoje častne besede sedaj, bom jutri dal naprej
menico, katero sem pred enim letom izmenjal zate.
Teo je prebledel kot zid ter stopil korak nazaj. V svoji brez-
mejni lahkomisljenosti je že davno pozabil na menico. Da poravna
neki dolg pri igri, je izstavil menico za tri tisoč kron ter jo opre-
mil s podpisom strica. Upal je polastiti se zopet menice še predno
bi zapadla. Ni pa mogel dobiti potrebnega denarja.
V svoji strahu je zaupal celo zadevo Herbertu. Ta si je pre-
skrbel denar ter zamenjal menico. Z osebnimi žrtvami je odplačal
denar v obrok. Niti z besedico ni spomnil Teona na to uslugo
ali ga tirjal, naj povrne onih tri tisoč kron. Molče je hranil pon-
rejeno menico v svoji listnici — in molče je smatral Teo celo stvar,
po kratkih zahvalnih besedah, za urejeno. Herbert mu je v svoji
dobrosrčnosti že marsikdaj pomagal iz stiske.
Izza afere z menico pa je ostal Herbert sveda bolj hladan na-
pram Teonu.
Slednji pa je to komaj zapazil, ker ni nikdar gojil globljih ču-
stev do njega. V vsakem slučaju je domneval, da je Herbert uničil
menico. Stal pa se je namkrat poslužil kot orožja!
Teo si je obrisal z robcem čelo.
— Ti, Ti — imaš še menico? — je zajecal.
— Da, nisi je kupil od mene. Tri tisoč kron sem plačal zanjo,
— je rekel Herbert hladno.
— Tiho, — ne govori tako glasno! Lahko naju kdo čuje, — je
rekel Teo, namkrat ves v skrbeh.
— Sama sva, torej odloči se!
— Moj Bog, tebi mora biti neizmerno dosti za to deklico, — da
me spominjaš te lahkomisljenosti.
— Nisi mi pustil nobene druge izbire. Ali mi daš sedaj svojo
besedo?
Teo je udaril kot razvajan otrok, z nogo ob tla.
— Ali mi ne daš nobene druge izbire? Moram. Drugače mi za-
viješ vrat. Plemenito pa se mi ne zdi, da mi staviš pistolo na prsa.
Tvoje obnašanje si morem razlagati le s tem, da si sam zaljubljen v
deklico.
— Nisem zaljubljen v tvojemu smislu. Za kaj takega mi stoji
previško.

Teo se je cinčno nasmešnil.
— Torej se hočeš poročiti z njo?
— Ne, take neumnosti bi ne storil, — vsaj toliko časa ne, dokler
komaj preživljam samega sebe. Za kaj takega nisem dovolj lahko-
mišljen.
Teo se je zasmejal.
— V tem slučaju ti lahko čestitam, da nisi lahkomisljen. Dru-
gače bi skazil celo svoje življenje z ubogo cerkveno mišjo.
— Končajva ta pogovor, — jaz imam tvojo častno besedo?
— Jo imaš.
— Dobro.
Herbert se je počasi obrnil, si prižgal cigareto ter odšel v park,
ki je bil še vedno razsvetljen.
Teo je zrl nekaj časa za njim, nepremično in s sovražnim po-
gledom. Srd, da je prišel iz tega boja kot premagani, se je zajedal v
njegovo srec in siknil skozi zobe.
— To ti ne bo podarjeno, — bova že obračunala.
Nato se je obrnil ter šel nazaj v dvorano.
Herbertu ni bilo mogoče vrtni se v dvorano. Le z največjim
odporom je opomnil Teona na menico. Nikdar bi ne storil tega brez
nujne potrebe. Ni pa videl nobene druge možnosti, da zavaruje Bri-
to pred zasledovanji Teona.
Ta mučni pogovor mu je prinesel tudi jasnost glede svojih last-
nih čustev.
Sedaj je vedel, da ljubi Brito. Losen tar se je povsem voljno
udajal temu mogočnemu čustvu. Za enkrat pa ni smel storiti nič-
esar, da vzbudi ljubezen Brite, kajti ni še mogel stopiti pred njo ter
reči: — Bodi moja žena, nudim ti brezskrbno življenje ob moji stra-
ni! Mogoče se bo kmalu izboljšal njegov položaj, kajti gojil je upa-
nje, da bo pozneje imenovan predstojnikom laboratorija. Do takrat
pa bo poteklo še precej časa.
Mogoče pa bo preje dospel do cilja kot je domneval. Če bo ho-
tela potem Brita Lossen deliti njegovo ponižno usodo, — bo zelo
srečen.
Kako krasno in vzvišeno je bilo ljubiti ter se zavedati te lju-
bezni!
Ko je prišel tako daleč s svojimi mislimi, se ga je naenkrat lo-
tila želja, da vidi Brito. Vrgel je ostanek cigarete na tla ter odšel
zopet v dvorano.

(Dalje prihodnjic.)

Protistrup.

V zakonu čisto nastane reakci-
ja, zdaj močnejše, zdaj bolj plahi,
toda prej ali slej se pojavi in nje-
no valovanje morata obe polovici
krepko prestopiti. Če hočeta osta-
niti življenja preživeti v zado-
voljstvu in spokojnosti.
V našem primeru se je ta reak-
cija pojavila pri Bremilovih šele
v tretjem letu njunega sožitja.
Bremil je kajpak medtem že več-
krat pogledal na stran, toda vzle-
temu je bil izvršen zakonski mož
do tedaj, ko mu je umrlo dete in
se je gospa Bremilova ognila v
to tako črno obleko, srušila in za-
lovala, kot da se je vdrla zemlja.
Morda bi bila njegova dolžnost,
da ženo potolaži. Zdi se mi celo,
da je to poizkušal, toda čim bolj
je to lažil, tem ožnejša je po-
stajala gospa Bremilova in tem
neznosnejše je bilo gospodu Bre-
milovu zakonsko življenje.
Bistvo vsega pa je bila zavest,
da sta obadva potrebna razvedri-
la, ki sta ga tudi našla. Na ob-
zorju se je namreč pojavila gos-
pa Hanksbee, kjerkoli pa se je
prikazala ona, je zrasla tudi ka-
ka nesreča za njenim hrbtom. V
Simli so ji vdrl priimek "hudo-
jnik", ki ga je končno tudi za-
služila. Bila je nizke postave,
brumek in vitke, skoraj suhe ra-
sti, dočim so njene velike, živah-
ne, vijolično modre oči izražale
le največje ljubečost.
Bila je duhovita, šaljiva, blis-
teča in bolj iskreča kot večina
njenih tovarišic, pa tudi pravi hu-
disek, poln zlobe in škodoželj-
nosti.
Po smrti svojega otroka in po
nastali žalosti je bil Bremil vedno
bolj z doma in ni čudno, da ga je
gospa Hanksbee zlahka osvojila.
Ni ji bilo do tega, da bi svoje uje-
tine prikrivala. Osvojila ga je
vprico občinstva in se tega celo
veselila. Skupaj sta jezdarila,
skupaj se sprehajala in sestajala
na piknikih, dokler niso začeli
ljudje zmejavati glave in šepeta-
ti: "Škandal!"
Gospa Bremilova pa je sedela
doma in strmela v obleko umrlega
fantka in plakala nad prazno zi-
belko. Nikjer ni več našla uthe.
Obiskovalce so jo prijateljice in ji
nekoč tudi povidele podrobno in
skrbno, kak je položaj: gospa
Bremilova je pazno in mimo po-
slušala in se prav tako mirno za-
hvalila za prijateljsko opozorilo.
O tem pa seveda ni nikomur zni-
la besedice, tudi svojemu možu
ne. Kadar se je gospod Bremil
mudil doma — sicer bolj redko —
je bil ljuboznejši kot sicer, to
ga pa je baš izločilo. K tej ljube-
znivosti se je silil, deloma, da bi
potolažil svojo vest, deloma, da

je pri vratih in jo poželjivo opa-
zoval, ko je valovala s plesalcem
po blesteh dvorani. In čimbolj jo
je opazoval, bolj je koprnal po
njej.
Gospa Hanksbee se je zama-
nirnila, da bi ga obdržala v svoji
ureži. Že po dveh plesih je pris-
topil k svoji ženi in jo naprosil
za ples. "Žal mi je, toda prepozni
ste gospod Bremil!" mu je odvr-
nila nagajivo.
Toda on jo je prosil na vse
kriplje in gospa se ga je končno
vendarle usmili in mu ponosno
dovolila peti valeček. —
Gospa Hanksbee je uvidela, da
je igre izgubila. Bremil je ves čas
plesal s svojo ženo, s katero se je
v odmoru oddihaval v točilnici.
Mnogo sta se tedaj pogovorila —
kaj komu mar!
Ko je začel orkester svirati
"The Roast Beef of Old Eng-
land" sta zakonec odšla na ve-
randa in Bremil se je ozrl po vo-
zu svoje soproge, dočim se je ona
odpravila v garderobo. Gospa
Hanksbee je šinila mino in šep-
nila: "Gospod Bremil, saj me po-
peljete na večerjo, ne?" Bremil
je zardel in se v zadregi opraviče-
val: "He... he... soprogo mo-
ram spremeniti domov. Zdi se mi,
da je pomota!"
Gospa Bremilova je prišla iz
garderobe v plašč iz labudovi-
ne, okrog glave ji je bilstel "ob-
lak." Bila je sijajna in tudi po
pravici ponosna na svoj blesek.
Par je izginil v temi. —
Gospa Hanksbeejeva pa je na-
to okrenila k meni — bila je vi-
deti utrujena in skoro uvela — in
mi dejala:
"Zapomnite si, najneumnejša
ženska zmora pametnega moža!
Toda neumnega moža more ob-
vladati le najrazumnejša žen-
ska..."
Nato sva se odpravila k mizi.

ŽALOSTNA SMRT

V nedeljo, 13. sept. sta odlete-
la iz Pariza znana francoska le-
tala Thierry in Costet. Hotela sta
doseči nov rekord v neprekinjenem
daljinskem poletu. Sreča jima ni
bila mila. Mesto da bi prišla do
Bagdada in Karachia, kjer sta
hotela pristati, sta se ponesrečila
in padla na zemljo blizu franco-
sko - nemške meje v Freiburgu
na breisgauškem ozemlju.
Natančna poročila o nesreči
manjkajo, vendar pa doznava
agencija "Havas", da je Thierry
oblašal mrtve pri padcu in da je
njegov tovariš Costet težko ra-
njn. Prenesli so ga v bolnišnico,
kjer so ga morali operirati. Ne-
srečo pripisujejo neugodnemu
vremenu, ki je letalca oviralo na
poletu. Thierry in Costet sta naj-
brže zašla, kajti Freiburg leži da-
leč izven črte, katero sta hotela
slediti, da prideta na cilj.

O drugi letalski nesreči poroča-
jo iz Monakovega. Na letališču v
Schleissheimu so se vršile te dni
letalske tekme. Udeleževal se jih
je tudi aeropilot Kroechl z apar-
atom koburske delniške družbe za
zračni promet. Kroechl je nekaj
časa dobro krmil po zraku, naen-
krat pa se je letalo prevrnilo,
zgrmel na tla in se započilo v
zemljo. Obenem se je vnelo. Apar-
at zgorel in Kroechl z njim. Po-
tegnili so ga mrtvega izpod ostan-
kov zrakovplovca.

V SAMOTI

Moja sreča daleč za gorami,
onkraj morja. V dolgi, temni noči
jasni cilji so mi zatemneli
in sree se krči v strasti vroči.

Drugim so postlana s cvetjem pota
romanje po njih naslad naslada.
Ali je na svetu grešnik ali
grešnica, ki žla z menoj bi rada?

In bi žla brez cilja in brez smotra:
je en cilj in smoter bi imela
jasen pred seboj, da bova eno.
Ure bi neustojljivo in dneve štela.

Branim se te misli in otepan
in bojim se je, da vendar čakam;
umerim se te me in že ne vriskam
in samotni v dajo sam korakam.

Kretanje parnikov Shipping News

6. oktobra:
Pres. Wilson, Trst; Rellance, Ham-
burg.
7. oktobra:
Berengaria, Cherbourg.
8. oktobra:
Pittsburgh, Cherbourg.
10. oktobra:
Olympic, Cherbourg; George Wash-
ington, Bremen; Andania, Cherbourg,
Hamburg.
14. oktobra:
Mauretania, Cherbourg; La Savoie,
Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. oktobra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
21. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Suffren,
Havre; America, Bremen.
23. oktobra:
France, Havre.
24. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic,
Cherbourg; Martha Washington, Trst.
28. oktobra:
Berengaria, Cherbourg; Rocham-
beau, Havre; Pres. Roosevelt, Bre-
men; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
29. oktobra:
Columbus, Cherbourg; Deutschland,
Hamburg.
3. novembra:
Pres. Harding, Cherbourg, Bremen
4. novembra:
Mauretania, Cherbourg; De Gras-
se, Havre.
5. novembra:
Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay,
Hamburg.

7. novembra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
10. novembra:
George Washington, Cherbourg,
Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bre-
men.
11. novembra:
Aquitania, Cherbourg.
12. novembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
14. novembra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic,
Cherbourg; La Savoie, Havre; An-
dania, Hamburg.
17. novembra:
Bremen, Bremen.
18. novembra:
Berengaria, Cherbourg.
19. novembra:
Zeeland, Antwerp; Westphalia,
Hamburg.
21. novembra:
Olympic, Cherbourg; Republic, Bre-
men.
24. novembra:
Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen
25. novembra:
Mauretania, Cherbourg; Rocham-
beau, Havre.
26. novembr
Albert Ba., Hamburg.
28. novembra:
Homeric, Cherbourg; Suffren, Hav-
re; America, Bremen.

NEKAJ O SAMOMORIH

Ako je sedaj v nemški državni
brambi kakor tudi v mali avstrijski
armadi število samomorov ra-
lativno visoko, se ne odpravi stvar
s tem, da se mečejo očitanja na in-
stitucijo, marveč treba vprašati,
kaki so motivi za samomor pri po-
sameniku? Sploh samomor ni sa-
mo čisto socialen ali etičen pro-
blem, temveč v prvi vrsti psiho-
fiziološki, seveda v ozkem raz-
merju z vsakokratnim kulturnim
položajem. Oblasti pač sestavljajo
poročila o samomorih, koliko oseb
se je ustrelilo, zastrupilo, vtopilo,
obesilo itd. Trebalo bi podati moti-
ve. Pri izvršenem samomoru je se-
veda to težko, ali pri onih samomo-
rskih kandidatih, ki niso do kon-
ca dognali svojega čina, ampak so
bili v zadnjih trenutkih rešeni, se
da poizvedeti natančno, kaj jih je
gnalo do samomora. V Monako-
vem, Draždanih, Frankfurtu in še
v nekaterih drugih velikih nem-
ških mestih je v veljavi odredba,
da se spravi rešenega samomorilca
ako ne rabi operaterjeve pomoči, v
psihiatrični oddelk v bolnici v o-
pazovanje. Iz izpovedi takih reše-
nih oseb sledi, da je bilo 40—50
odsto težko duševno potrhlo, ko so
si hoteli vzeti življenje. Alkohol i-
gra pri samomorih veliko vlogo.
Božjastniki si preržejo vrat z vso
močjo, paralitiki so nerodni, neka-
teri bolniki pa iznajdljivi, da sto-
re, kar so se namenili. Mnogo me-
lanholikov izvrši samomor, pa bi
se lahko rešili s pravočasno oddajo
v zdravniško oskrbo. Tu so ovira
tudi razni birokratični predpisi.
Od 12.000 do 14.000 samomorov,
ki jih Nemčija izkazuje na leto, bi
se jih dalo do ene tretjine rešiti z
jasnim spoznavanjem in primerno
preskrbo. Glede na življensko star-
ost je za samomor nevarna raz-
vojna doba časa postaranja, pri že-
nah naravna izprememba, in visoka
starost. Tu igra veliko vlogo tu-
di beda, ki jo prinesejo leta, ko po
jemajo moči. Največ samomorov
je začetkom poletja in tako pride
na primer v Prusiji od 1000 let-
njih samomorov 105 na mesec junij
in po 61 na december in janua-
r. Samomorov radi nesrečne lju-
bezni je v modernem svetu vedno
manj. Posebno skupino tvorijo sa-
momorilni poizkusi histeričnih o-
seb, ki se iz senzačne potrebe de-
monstrativno mučijo in s samomo-
rilnim poskusom prispejo že skoro
do smrti pa največkrat poskrbe,
da se jih reši v zadnji sekundi.
Napačno pa je misliti, da si tak
človek, ki rad govori o samomoru,
gotovo ne vzame življenja. Pogo-
stoma se pripeti, da res izvrši sa-
momor, ker ga misel nanj spravlja
v ožnost in narašča sila namena.

Rimski guverner.

Te dni se izvrši imenovanje no-
vega načelnika rimske civilne u-
prave, ki stopi na mesto odprav-
ljenega avtonomnega občinskega
sveta. Za prvega guvernerja bo
imenovan senator — Cremonesi.
Funkcijska doba guvernerja je
določena na pet let.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v
stari kraj, je potrebno, da je na
čisto poučen o potnih listih, pri-
lgi in drugih stvareh.
Pojasnila, ki vam jih samomora-
dati naše dolgoletne izkušnje
vam bodo gotovo v korist; tudi pri-
poročamo vedno le prvostarne pa-
rnike, ki imajo kabine tudi v III.
razredu.

Glasom nove naselniške postave
ki je stopila v veljavo s 1. julijem
1924, samorej tudi ne držejo. Ja-
dobiti dovoljenje ostati v domovni
eno leto in ako potrebno tudi dalj
tozadnja dovoljenja izdaja gene-
ralni naselniški komisar v Wash-
ington, D. C. Prošnjo za tako do-
voljenje se lahko napravi tudi
New Yorku pred odpotovanjem, te
se pošlje proslu v stari kraj gla-
som nanovejši odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti v rodni kraj, naj
svoja iz starega kraja, naj nam
prej piše za pojasnila. Is Jugosla-
vije bo pripisanih v prihodnji
treh letih, od 1. julija 1924 napre-
vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorej
dobiti sm žene in otroke do 18. le-
ta brez, da bi bili šteti v kvoto. T
rojane osebe se tudi ne štejejo
kvoto. Starši in otroci od 18. do
21. leta ameriških državljanov p
imajo prednost v kvoti. Plašila s
pojasnila.

Prodajamo vsrte liste na vas pre-
se; tudi preko Trsta samorej Ja-
goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

SANTAL MIDY
PREHLEB MEHURKA
MOŠKI Zaščitite se
proti sifilis
SANKIT
Nabavite si najboljši zaštitni
PREHLEB za MOŠKE
Velika tuba 50c. Kiti (4) \$1
V lekarnah ali
San-Y-Kit Dept. B
42 Beekman St., New York
Plašila se okrožno.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in o-
brtnike, pri katerih kupa-
jete ali naročate in ste s
njih postrežbo zadovoljni,
da oglašujejo v listu "Glas
Naroda". S tem boste
vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj
ponuja; kdor kaj kupuje;
kdor kaj prodaja; prav
vsakdo priznava, da imajo
čudovit uspeh —

MALI-OGLASNI

v "Glas Naroda"

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA
'GLAS NARODA' NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH.